

§. 39. V nujnih primerljajih (§. 14.) more tudi pervo-sednik sam ukazovati v tistih zadevah, ktere gre obravnavati skupno v zboru (§. 37.), vendar pa mora brez odlašanja in naj pozneje v pervi seji stvar predlagati deželnemu šolskemu svetovalstvu, da jo odobri.

§. 40. Gledé občasnega obiskovanja, vodstva šolskih spraševanj, čujé nad delavnostjo šolskih ravnateljstev, krajnih in okrajnih šolskih svetovalcev i. t. d. imajo deželni šolski nadzorniki v pervi versti neposredni vpliv do didaktično-pedagoških šolskih zadev; minister za bogočastje in uk pa jim daje potreben službini poduk.

Deželni poglavar more pa v posamnih primerljajih posel izročiti tudi drugim udom deželnega šolskega svetovalstva.

Nadzorniki poročajo o svoji delavnosti deželnemu šolskemu svetovalstvu; njegova sporočila predлага šolsko svetovalstvo naznané, kaj se je v njih sklenilo in ukazalo, ministru za bogočastje in uk. Deželni šolski nadzorniki imajo dolžnost, dobivši ukaz tudi naravnost poročevati ministru za bogočastje in uk.

§. 41. Pervosednik deželnega šolskega svetovalstva razdeluje opravila posamesnim udom, in izveršuje sklepe. Potrebne po-močnike in potrebsine za pisarnico daje politična deželna gosposka.

Konečne odločbe.

§. 42. Kakor hitro se vstanovi deželno šolsko svetovalstvo, okrajno in krajno šolsko svetovalstvo, imajo ti novi organi prevzeti opravila, ki so jim po tej postavi izročena.

Stari in mladi Slovenec.

Tiska.

O. Compressio; tiskū ili tēsku m. torcular, tištati - šta-iši, premere, — se contendere, tēstiti - ta - iši fundere, sputare, - ūnikū torcularius.

S. Tiska i stiska; adj. tēskū - nū, tēskota - knota, - sinostī - nota angustiae, spatium angustum, tēskovati se comprimi, tēsiniti coaretare, - se ali tēsinēti - ēja coaretari cf. sotēska.

Tlo.

S. Kdo bi si mislil, da je stsl. srednjega spola v ednini tlo n. pavimentum, tudi ženskega: tla, scr. tala solum. Sicer pišete kakor jaz razno: na tla, tléh, tlé, tli itd.

Tlükü.

O. I tlükovanije interpretatio, tlükari - kovateli - vnikü, tlükü, tlümači interpres, tlükovati i tlümačiti interpretari.

S. Nsl. tolmačiti - čevati in tomačiti, tolmač cf. germ. dolmetsch iz sloven., serb. tolkovati iz rus.

Tlüstü.

S. Pinguis, tlüsta nsl. tolšča ali tušča, tolstina, tolščava, tlüstost - tota pinguedo, tlüstčti - ēja pinguescere.

Tlēti — tliti.

O. Tlēti - ēja - ješi corrumpi, tliti - ljä - liši corrumpere, tlju ad corrumendum aptus, tlivū qui facile corrumpitur; tlja f., tlénije corruptio, noxa, tinea, erosio; tljetvorivū - rimū - rnikü - rňū perniciousus.

S. Jeli isto stsl. tlēti i nsl. tleti, tlím (glimmen)?

To — ta.

S. Vidim, da stsl. tolikrat pišete na pr. to conj. et, itaque, ergo; v raznih zvezah p. to že, to i, to že i, to ili, kako, kude; i to, i to že itd.

O. Tu pa je adv. ibi p. do tu, oti tu; tu abije illico, tu tako, tunū adv. recte est tum, tu addito pronomine nū.

Tobolčel.

S. I tobolčikü sacceus, serb. tobolac, nsl. tobolec köcher des mäthers.

Toliti.

O. Toljä - liši placare, compescere; rad. tl, tr.

S. I nsl. toliti dete, luč (cf. tolažiti); serb. tutoliti, potutoljeno clam.

Tomiti.

O. Tomljä - miši circumagere, vexare, domare, — se; tomlijenije (nanesti, navesti) poena, tominū fatigatus, tomiteli - nica tyrannus, - listvo, - stvovati vexare.

S. Vjema se s tem, pravite, nsl. tomljati, temljati circumagere; ga je dobro stemljal ali iztemljal t. j. izučil.

Trakü.

S. Razan band, fascia, tuchsaum, sukneni trak, se rabi slovanski tudi sunčeni trak radius solis, rus. toroka pl.

Trajati — trüpēti.

O. Trajä - ješi durare; trüpljä - piši ferre, perseverare, patientem esse.

S. Zdelo se mi je, da je trajati iz lat. trahere, tal. tirare, trarre, a vidim, da je že stsl., serb. bulg. iz ser. trá servare; terpeti je pati, da si mi rabi tudi v pomenu durare, terpežljiv; trapiti exeruciare.

O. Trüpénije - élstvo - stvije patientia, - pêvati pati, - élino, trüpêlivü - vînû patiens; trüp je sicer rad. rigere, trüpôsti - pükostî - kota austeras, acerbitas, -pükina res acerba; otrünati za otrüpniati obtorpere.

S. Otrpnoti ali oterpniti (mraza) obrigere, strpniti; oterpnéti indurescere, utripati torpere, otripeti; utrnenje zubi, ovce strple gelte schafe, trpek acerbus.

Trepati.

O. Treplja - plješi palpare, - se; alis plaudere, treperi - rja - riši, trepetati - šta - eši tremere, horrere; trepetiv tremens, - tica arbor quaedam, fortasse populus tremula p. trepeticije i topolje, serb. trepetljika.

S. Trepati klopfen, ausschnellen (leintücher), kakor rus. tudi nsl. trepati flachs brechen; trepati - treniti blinzeln, kar bi z očima trenil, trnutje ictus oculi, tra- tripavica augenlied, zitterglied uti lat. palpebra; cf. utrniti das licht putzen; trepti bulg. slunce to trepti da zajde.

Drobtinice iz dnevnika slovenskega učitelja.

Spisuje Josip Levičnik.

Motto: „Nulla dies sine linea!“
Stari rimljanski pregor.

Od gnojenja prestopili smo z gospodarstvenim ukom na sejanje. Kaj tehtno se je tu govorilo, da naj se pri tem posebno gleda: kam da se seje, kaj naj se seje, in kako naj se oskerbujejo poljske rastline. Akoravno pa vsaka poljska rastlina zahteva od zemlje živno moč, je vendar treba vedeti, ktera potrebuje več ali manj gnoja; — ktera zahteva plevela prosto in bolj ali manj zrahljano zemljo; — tudi na pravi čas setve se mora imeti posebni pozór. — Torej naj se izvoli poljskim rastlinam vsaki svoje pravo mesto. Tako n. pr. puščajo žitna plemena prihodnjim rastlinam slabo zemljo, — zlasti še tudi zastran tega, ker raztrosijo še dovolj plevelnega semena. Njive, na katerih je rastla kúha (podzemljica, repa, korenje)